

Debreczeni Független Ujság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyben: . . . . .
 Egy hóra. . . . . I kor. Egy hóra. . . . . I kor. 50 fill.
 Negyedévre . . . . . 3 „ Negyedévre 4 „ 50 „

Felolvasó szerkesztő:
IFJ. MÓRICZ PÁL.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piacz-utca 47. és 48. szám.

Kezdődik a sorozás.

A képviselőház után ma a főrendiház is elfogadta az ujonczjavaslatot, holnap a király szentesíti a törvényt és holnapután röpiül szerte a sok írás, nyomtatvány és idézés, hogy álljanak a legények sor alá. Az elejét ott fogják, vagy inkább: rövid napok mulva elviszik és marad otthon, ahogy a nóta mondja, kettő-három, — de több is — nem dalia, hogy „nyomorék“-ot ne mondjunk.

A nótának egyáltalában nagy kelete lesz e napokban. Ha nem is éppen annak, amelyből főntebb idéztünk: hát másoknak. De nótázás lesz. Hozzá tartozik ez a sorozáshoz, akár a civilizáltos a sorozó-bizottsághoz, meg a pántlika a „tauglik“ legény kalapjához. Egy esztendő kiesett a világ folyásából (de annál jobban bekerült a históriába): egy esztendőn át nem volt besorozott legény, nem volt sirva vigadozás a föl-eketésig együvé terelt ujonczok szobájában, nem volt bucsuzkodás a bevonulás idején; de most lesz megint

minden még pedig fölösen. Mert az állam, hogy kénytelen volt vele, elvart; de elengedni nem enged el semmit és az idén duplán beszedi, amivel tavaly adósságban maradt nála a gyermekét fölnevelt szülő.

Megesik a csoda, amit Deák Ferencz a königgrätzi csata után lehetetlennek mondott. Nem lehet kétszer sorozni egy évben — mondta a királynak — mert a magyar anyák egy évben csak egyszer szülnek. És lám: a magyar anyák ma is így cselekednek és az állam mégis kétszer sorozhat. Bőjt után kétszeresen lakomázik a katonaság és ha tavaly egyszer se öltöttek be új legények, az idén kétszer lát ujonczot a kaszánya.

Fent, Bécsben, a Radetzky-szobor háta mögött álló nagy, szürke házban persze örvendeznek e kettős aratáson; de lent, a kis falukban, messze végeken, meg közelebb is: mindenütt, a hol ujonczot szednek, kevésbé riadó örömmel köszöntik, hogy végre megkezdődik a sorozás. De azért megindul a vándorlás a bizottság tanyája

felé, jönnek a legények és nyomukban a könyező anyókák, meg a kipirult arcú leányzók és — veszett fejszének nyele — lesz megint dáridózás. A kép, amely egy esztendőn át hiányzott, a népi életből: az ujonczok tarka és hangos csoportja — újra megelevenedik és lesz megint keletje katonanótának és színes pántlikának. Ilyen a világ folyása. Minden jónak — tehát annak is, hogy nem kell katonának menni — vége szakad egyszer; vigasztalás legyen, hogy a rossz — a katonasorban való szolgátat — sem fog örökké tartani.

Politikai hírek.

[És a Pichler felidézett szelleme.]

A kormánynak nagy a reménye, hogy a legsürgősebb javaslatokat hamarosan dülőre viszi. Gróf Tisza István már rendezedik is a husvéti szünidőre, a mely a beavottak véleménye szerint éppen 21 nap lesz. Tehát bőséges idő arra, hogy a kormány újabb javaslatait a beruházásokról, a vasutasok fizetéséről befejezze és előkészítse a tárgyalását a különböző kereskedelmi szerződéseknek. Ugy látszik, hogy Németország

Hangulatok.

(Alice Behrendtől.)

A fekete lajtorja.

Holdvilágos, téli estén hosszabb sétát tettem a város előtt, ott, hol a tó partján a csodaszép nyaralók emelkednek.

A nyári lakok egyike fényesen sugárzott az éj sötétjében, minden ablakából világosság áradt s mikor közelebb értem — dallamos keringő hangjai ütötték meg füleimet. Az első emeleten több ablak tárva volt. Azokból hangzott a zene, a mulatozó emberek hangos nevetgelése — s az árnyék híven mutatta a tánczó párok további libbenését.

Künn, fagyasztó időben csend honolt mindenütt. Tovább folytatva utamat, a nagy épület hátsó részéhez jutottam, mely a befagyott tó szögletében épült. Az ablakok sötétek voltak, de a teli hold reá eső sugarai fehérre varázsolták az egész házat.

A falhoz, a második emelet kicsiny ablakáig felérő, koromfekete, hosszú lajtorja volt támasztva, melynek alakját a tó csillogó jege tükröztette vissza.

Még sohasem láttam ily fekete létrát. Az ébenfából készült koporsókra emlékeztetett.

A vidám ház zenéje nem hallatszott el idáig.

S midőn a néma csendben a szél erősen rázta meg a közeli fák levelét, — melyek reszkető árnyéka félelmesen vergődött a fehér falakra, — ijesztő gondolat villant át agyamon: itt a halál száll be, lassan, szóltanul e kicsiny ablakon, míg a tulsó oldalon tánczó párok vigadnak, élvezik az élet örömeit.

Hazatérve, a kandalló mellett nagyot nevettem a lajtorján mászkáló halál históriáján — s azután sokáig nem is gondoltam e sétéra.

Napok mulva, véletlenül értesültem csak arról, hogy azon kisérteties éjjelen a mulató ház ura meghalt, a vidám vendégsereg közepette.

Jól tudem, hogy a véletlen e munkájának semmi köze sincs ahhoz a fekete lajtorjához, — mit én csapongó képzelettel a „halál létrájának“ hittem — de e képet nem feledhetem többé, annyira befészkelődött emlékezetembe . . .

A gőzösön.

Ragyogó tavaszi napon történt egy hálveli gőzösön, mely vigan siklott tova a zöld szegélyű part peremén.

Nagy vigság uralkodott a fedélzeten általában, de főleg a hajó egyik szögletéből hallatszott élénk társalgás, nevetés, hancurozás, — hol egy csomó iskolás leányka

gyülemlert össze, gondos tanítónő vezetésével. Itt is oktatni kezdett. Elmagyarázta, hogy a Havel, melyen most haladnak, az Elbe jobb parti mellékfolyója, a tavasz június hó 21-dikéig tart, s még sokáig, sok, ehhez hasonló dolgokkal mulattatta az apróságokat.

Azonban a kis sereget csöppet sem zavarta ez.

Örömmel ültek a tavaszi napfényben, cukorkát majszoltak, vagy cseresznyét ropogtattak, melynek magját változatosan dobálták a vízbe, székeiken gondtalanul himbálódzva . . .

Csak egy kicsiny lányka nem vegyült a mulatozó pajtások közé. Félre ült egészen. A hajó korlátjához ütdődött, — midőn felemelkedett helyéről.

„Hej leánykám“, szolt az utasok egyike, ki a gyermekeket hosszasan szemlélte már, — „csak nem estél tengeri betegségbe?“

A többi utasok nevetése harsogott végig az egész fedélzeten . . .

S a kicsike, ártatlan arcát a kérdező felé fordítva, gyermekies mosolylyal mondá: „Nem uram, vak vagyok csak“.

Tovább haladt azután, lassu, tétovázó léptekkel . . .

De a vidámságra, mintha sűrű felhő ereszkedett volna alá . . .

Fordította: Fischer Ödön.

Clayton és Shuttleworth mezőgazdasági gépek bpesti gyárarak

képviselői Debreczen és Hajdúvármegye területére

Bészler és Dávid vaskereskedők, DEBRECZEN, Piacz-utca 7. szám. (Vecsey-ház.)

nagy agrár-mozgalmával szemben törpe ereje lesz Magyarországnak és a hármasszövetség árát buzával fizetjük meg Németországnak és borral Olaszországnak.

A pártok között egyebekben legbüszköbben a Bánffy-párt buzgólkodik. Szervekedik az ország valamennyi táján. Jelöltje annyi van, hogy más párt is választhatna belőlük.

Az indemnitást pénteken befejezik.

Eleven laptársunk, a budapesti „Uj hírek” még a szegény Pichler szellemét is földézi az árnyékvilágból. Idevonatkozólag ezeket olvassuk:

A zerge-utca tájékán, abban a sárga házban, a hol a legspiritistább spiritisták gyülekeznek minden második hét keddjén: az ezüst ötkoronás gurulását a Pichler Győző szelleme kormányozta. Ő maga is, amíg élt, sokszor volt vendége ennek a körnek és tán nagy karriert csinál, ha a teste nem iparkodik gyorsabban a harmadik szellemközbe, mint a lelke. Ha laikus ember áll az asztal mellett, az első mondatról ráismer a nagy elmés elhunyt, aki a spiritisták nagy szörnyűködése közben romboló vihart jósolt a közeli napokra. Elsőben azt, hogy az obstrukció tavasz derekán kifakad újra; hogy Tisza István gróf az obstrukció feltámadása napján újra a Ház elé terjeszti házszabály indítványát, hogy a király, a ki jókedvvel jött, bosszusan távozik, hogy Körber paklizik a csehekkkel és békét teremtven Ausztriában a kiegyezési vita rendjén emeli ki Tisza grófot a hatalom nyergéből. És most a Pichler szelleme járatos a külügyekben is: jósol bosnyák felkeléssel párosult zürzavart a Balkánon. Nagyon komor volt a jóslás és az öreg spiritisták fejbőlönegással jelezték rosálásukat a miatt, hogy az asztaltánczoltatás egyik fiatal művésze azt kérdezte Pichler szellemeitől:

— Ki bakterkodik helyetted ma Magyarországra? . . .

1 millió 893 ezer korona jótékonycélra.

Kimutatás egy százbank évi jelentéséből.

Hogy a szorgalom és kitartás a munkában, a hűség megállás a cél mellett, melyet elebünk tüztünk és a részrehajlatlan-ság, szoliditás az üzlet vezetésében mire képes, világosan mutatja ennek az intézetnek a története. Ez az intézet, mint a mostani igazgatója, dr. Wolff Károly által írott történetéből olvassuk 1841. nov. 21-én alakult, tehát akkor, amikor még hazánkban csak Brassóban (1835-től) Budapesten és Aradon (1840-től) volt pénzügyintézet, s üzletét 1841. decz. 11-én kezdte meg 1322 frt alaptőkével. Az alapítók 87-en voltak, kik 5-10 frttal járultak az alaptőkéhez. Akkor még csak takarékegyesület nevet viselt, ma a fenti név alatt működik. Ma az alaptőke 5000 frt, mely 100 db 50 forintos részvényre van befizetve. A részvény névre van kiállítva, osztályon és a befizetett 50-50 frt. vissza nem követelhető. Ez a legelső kijelentése az alapszabálynak mutatja, hogy míg tulajdonkép mindig egyület és csak azért nevezetik részvénytársaságnak, mert a keresk. törv. úgy kívánja. A részvény másra csak a közgyűlés engedelmével mehet át. A közgyűlés e felett titkos szavazással határoz. Az összes 100 részvény után kamat, vagy mondjuk, osztalék fejében 450 kor. fizetetik.

Az intézet ma öt millió korona saját

vagyonnal bír. A takarékbetétek és záloglevelek 55 milliót meghaladnak. Az egyület egyik célja már alapításakor a jótékony-ság gyakorlása volt és ehez máig is hű maradt. Az alapszabályok szerint a tiszta nyereség 10-50%-a a tartalék alapra, a többi nagy-szebeni (azaz szász nemzeti) közhasznú és jótékony célokra fordítandó.

	Tiszta nyereség.	Jótékony célra
1842-52-ig	105453 10 fil.	24373 36 fil.
1852-62-ig	105650 76 "	36672 22 "
1862-72-ig	127658 48 "	61218 22 "
1872-82-ig	212443 96 "	119790 58 "
1882-92-ig	622702 70 "	359322 70 "
1892-02-ig	1519908 64 "	682968 64 "
1902-ik é.	176202 78 "	88202 78 "
1903-ik é.	215786 83 "	107986 83 "

összesen: 3089809 25 fil. 1593348 61 fil.

Vagyis az összes tiszta nyereség volt eddig három millió nyolczvankilenczezer nyolczszázkilencz korona és 25 fillér. Ebből egy millió ötszázkilenczvenháromezer háromszáznegyvennyolcz korona és 61 fillér adatott jótékony célra. Ez a tiszta nyereségnek 51.57%-át teszi. A többi 48.43% az alaptőke gyarapítására fordított.

Egy későbbi cikkben legalább nagyjában felfogjuk sorolni, hogy ebből az összegből hova mennyit adtak, hogy fogalmat nyújtunk az intézet jótékony-ságának közelebbi mérvéről és irányáról.

Mi az ujság?

Kilenczven éves alezredes Kolozvárt. K. Horváth Ignác, a 15. Mátyás-huszárezred alezredese és parancsnoka Kolozvárt ma a legöregebb honved. Kilenczven évet tapos és ez év jul. 31-én lép a 91. évbe. Az öreg katoná, bár szemevilágát elvesztette, mint a nagy baró Wesselényi, azért szelleme ma is friss és emlékező tehetsége kitünő. A legszeretreméltóbb elbeszélő, a miért a komolyabb fiatalság az öreg társaságát nagyon keresi. Rendes föl olvasója a 90 éves alezredesnek Rigó Loránd joghallgató, Rigó Ferencz képviselő fia.

Egy bur vitéz szerencsése. Egy bur vitézről írnak Amerikából érdekes dolgot, Van Horten volt bur kapitány, aki Botha tabornok alatt véres csatákban vett részt, New-Yorkba került. A fiatal, csinos ember, aki kitünő nevelésben részesült s nagy képzettségű, az amerikai földön hamar szerzett népszerűséget a jó társaságban. Egy new-yorki bank, a National Banking Company nagy fizetéssel levelezőjének szerződtette és ott hamarosan karriert is csinált. Most megismerkedett Jacob Astor egyik rokonával, a szépséges miss Helén Chatrighttel, akinek két millió dollár a hozománya. A fiatal hölgy beleszeretett a hősbe s a múlt héten nagy pompával megvált az esküvőjűk.

Teitelbaum Jakob fotográfiája. Perényi báró, az új mármarosai főispán idegen forgalmat akar vármegyéjében, melynek szépsége megér egy kirándulást. Hogy e cél elmozdítsa, látkepeket csináltatott és megörökítette képekben vármegyéje községeit, ember-típusait stb. A múlt héten a főispán elé állott a Rahó község zsidó templomának szolgálja, Teitelbaum Jakob és fuldokló sirással mutatott egy idegen-forgalmas képet, amelyen zsidó ember áll a templom előtt födetlen fővel.

— Ez a kép, mondotta a jámbor, az állásomtól foszt meg. A hitsorsosaim azt mondják, hogy ezt a képet rólam mintázták és én vagyok a szörnyen vétkes, a ki a mózesi tilalom ellenére

födetlen fővel állok a zsidótemplom előcsarnokában.

A főispánnak megesett a szive és rendelkezett. Elrendelte, adassék a főbíró útján Rahó község tudomására, hogy a fotografus ártatlanul hibázta a képre Teitelbaumot, holott az ennek gazdája, Wolf Lébis volt tarackközi lakos, a ki két év előtt meghalt.

Az oroszán karmal közt. A nagyváradi vásári zenebonában izgalmas jelenet történt vasárnap. Egy menaszériában jóvaló, idült fenevadakat mutogatnak odakint. Pizkos, szennyes ketreczében iszonyuan duzzogva jár-kél a sivatag királya, egy hoszszusörényű, jócskán megkopott öreg oroszán. Vasárnap délben betért a menaszériába Horváth István mesterlegény is, aki a laczkonyhában a'aposan beszéstart előbb. A kaptos legény ingerkedett a majmokkal, zsömlét hajigált a kaliczájukba, azután gondolta, barátkozik egy kicsinyt az agg oroszánnal.

— No te vén dög, — fordult röhögve a bestia felé — zabálsz-e kalácsot.

Egy fél zsömlét nyújtott a rács felé az oroszánnak. A hatalmas állat egyet mordult s roppant tenyerével rácsapott a legény kezére. Horváth István rémes sikoltására odaszaladtak a szolgálk s a rendőrök, akik a véreskezű embert a kórházba vitték. A legény jobb kezéről az oroszán karmai teljesen lenyuzták a bőrt s így sok idő telik míg a súlyos seb meggyógyul.

Vizenjáró emberekről.

— Három halál az asszony büne miatt. —

A bácsmegeyi Turia község alatt horgonyzott a Ferencz-csatornán Nagy Miklós nevű hajótulajdonos uszályhajója, mely gabonával rakodott. A hajónak Révész Bálint volt a kormányosa, aki a már nem éppen fiatal, de kaczer feleségével együtt lakott a hajón. Révész Bálint évekkal ezelőtt a Dunagőzhajózási társulatnál szolgált, de mert a felesége ott nem lehetett vele, elhagyta ezt a szolgálatot. Az álláscserét pedig azért tette, mert távolléte alatt a felesége nem nagyon válogatott az udvarlókban s férje távollétét szerelmi kalandokra használta fel. Révész Bálint tehát, amióta ezen a hajón volt, nyugodtan élt, az asszony folyton a szeme előtt volt s már azt hitte, hogy felesége teljesen kijózanodott beteges hajlamaiból.

Révész Bálint néhány falubeli gazda meghívására minap bement a faluba borozni. A hajón csak a felesége és Kovács Mihály nevű hajóslegény maradt, akit a kormányos a legjámborabb embernek gondolt. Ejjéltájban tért vissza Révész a hajóra s egyenesen a hajóslegény fülkéjébe ment, hogy Kovácsnak másnap reggeli teendőire utasítást adjon. Amint a fülkébe benyitott, feleségét ott találta a hajóslegénnyel. Révészszel felfordult a világ.

Egy a kezébe akadt hajókalapácsal akkorát ütött Kovács fejére, hogy az rögtön felfordult. Ezután a bűnös asszonnyal számolt le, akit a legnagyobb hidegvérrel vert agyon. Csakhamar megérkezett a hajóra Turóczi Balázs nevű másik hajóslegény is, akinek részletesen elmondta Révész, hogy mi történt a hajón. Turóczi ekkor visszament a faluba, hogy értesítse az esetről a községi rendőrséget, akikkel nemsokára vissza is tért, de már akkor az öreg kormányost is felakasztva találták a saját kabinjában. A rendőrök elvágták a köteleket, de Révészt már nem tudták életre hozni.

A három halottat a bírósági kiküldöttek megérkezéséig a hajón hagyták letakarva, ahonnan csak a bírói szemle megjete után viszik a községi halottaskamrába őket.

Az ünneplő nemzet.

Márczius 15. Debreczenben.

Az egész ország nagy lelkesedéssel ünnepelte meg a sajtószabadság kivívásának 56. évfordulóját.

Különösen fényesen ülte meg e nagy nap emlékét Debreczen hazafias közönsége. Az iskolák, az egyetek, körök és társulatok valamennyien megülték e napot.

Gyönyörű tavasznap kedvezett a szabad ég alatt rendezett ünnepélyeknek, a melyeken ezrekre ragó nép jelent meg, hogy hallgassa a márcziusi eszmék dicséretét.

Az ünnepélyekről az alábbi tudósításokat közöljük:

Az ifjuság ünnepe.

Az ev. ref. főiskola hazafias ifjusága a hittanhallgatók önképző-körének közreműködésével a főiskolai oratóriumban tartott gyönyörű emlékű ünnepélyt délelőtt 9 órakor. Az ünnepélyen részt vettek a városi tanács részéről Vecsey Imre főjegyző, Oláh Károly, Szabó Kálmán tanácsosok, Roncsik Lajos főszámvevő és nagyszámú közönség. Az ünnepélyre zászló alatt vonultak fel az agg honvédek is. Ott voltak a kollegium összes tanárai és az ifjuság.

Az ünnepély megnyitójául a kántus énekelte a himnust, mit a közönség állva haligatott. Utána dr. Szabó Márton főgimnáziumi tanár tartott hazafias és mély gondolatokban gazdag ünnepi beszédet. A szűnni nem akaró taps után Jakab Lajos hittanhallgató szavalt és a Szózat éneklésével véget ért az ünnepély.

Külön is meg kell emlékeznünk dr. Szabó Márton tanár beszédéről, amely mély hatást keletkezett a hallgatóságban. Nem a sablonos márczius tizenötödiki beszédek egyike volt ez. Frázisoktól teljesen ment, vaslogikájú szónoklat volt. Nem a nap eseményeit mondotta el a szokott formában, hanem kijelölte azt a helyet a történet fejlődés-folyamatában, mely ezt a napot megilleti. Tehát nem magának a napnak eseményeit kell ünnepelnünk, mondotta, hanem az évtizedekkel előkészített s e nappal napfényre szökő reformmozgalmat.

Ennek előzményeit festette előbb nagy történelmi tudással, azután a mozgalmat gátló akadályokat jelölte ki egyrészt a rendi alkotmány makacs védőiben, másrészt a Habsburgház ellenállásában, mely pedig három ízben semmisült volna meg a magyar nemzet támogatása nélkül s végül Metternich alattomos politikájában.

Ezután márczius tizenötödikének jelentőségét fejtegette, legszebbnek azt tüntetve föl benne, hogy az angol nemzet mellett egyedül a magyar az, mely forradalmánál orgyilkot nem használt s mely gátat tudott vetni jogos elkeseredésének és férfias méltósággal vér nélkül vívta ki igazát.

Velős gondolatmenetét azzal fejezte be, hogy a történelmi fejlődést visszaterelni, de még csak megakasztani sem lehet semmiféle hatalomnak — soha.

A beszéd a jelenvoltagekra igen nagy hatással volt. Mindnyájan érezték, hogy minden higgadt, komoly magyar hazafi így vélekedik és így érez, amint ez a beszéd logikus gondolatmenetével és férfias igazmondásával igazságait föltárta. Így kell a magyarság köztudatában élnie márczius tizenötödikének, kivált — a chlopyi hadparancs után.

Délután 2 órakor a főiskola udvarán folytatódott az ünnepély. A fellobogózt

Piacz-utcán egymás után vonultak fel dísz-zászlóik alatt az egyesületek.

Legszébb volt az öreg honvédek felvonulása. Elöl a waggou-gyári munkások „Egyetértés” nevű, egyenruhás zenekara játszott lelkesítő indulókat, utána jött a dalkör és végül a még élő 13 egyenruhás öreg honvéd a régi zászló alatt. Mintegy ezer főnyi tömeg kísérte őket.

Mikor a főiskola kapujához ért a menet, a zenekar rázendített a Rákóczi-indulóra. Már ekkor a főiskola nyílt folyosóit és ablakait megszállta a közönség.

— Éljenek a 48 as honvédek! — hangzott föl a lelkes kiáltás mindenünnen és e kiáltást visszazúgták a főiskola falai.

Egymás után sorakoztak az emelvény körül a dalegyletek, a függetlenségi kör és a város hazafias egyletei.

Az ünnepély első része a megkoszorúzott Petőfi-szobornál folyt le, ahol Oláh Béla mondott beszédet, Dobra Jenő pedig elszavalt a Talpra magyart, viharos tetszés mellett. Ezután a Petőfi-dalkör remek éneke következett.

Már ekkor mintegy 5000 főnyi nép gyűlt össze a főiskola udvarán, ahol folytatódott az ünnepély.

Először a Talpra magyart énekeltek, majd Baróthy István igen szép beszédet mondott, a nagy napot méltatva, ifju Vályi Nagy Gusztáv pedig pályanyertes alkalmi költeményét szavaltta el hatásosan.

Innen az emlékkertbe vonult a hallgatóság a Szabadság-szobor elé, amelyet Bakcsy József hazafias beszéd kíséretében koszorúzott meg, majd Szávay Zoltán, a költő fia szónokolt, míg Segesváry Zoltán szavalt.

Az emlékkertből a városháza elé vonult az ünneplő közönség. Oly nagy tömeg gyűlt itt össze, hogy a közlekedés is fennakadt az ünnepély tartama alatt.

Itt az összes dalegyletek éneke nyitotta meg az ünnepélyt. Erdei Károly tüzes szónoklatot tartott, Szilágyi Dezső pedig a Talpra magyart szavaltta, amely után az összes dalegyletek énekeltek gyönyörű összhanggal a Hymnuszt.

Az ünnepélyről távozó közönség hazafias dalok éneklése közt oszlott szét.

Az ev. ref. tanítóképzőben.

Az ev. ref. tanítóképző ifjuságának hazafias ünnepén Barcsa János tanár tartotta a megnyitó beszédet. Erdey Lajos szép emlékbeszédet mondott, Soós Jenő, Beke József szavaltak, míg a műsor többi számát a Csokonai-énekkar nagy hatással előadott énekszámai töltötték be.

Az állami főreáliskolában.

Kardos Albert dr. tanár a nagy nap jelentőségét méltatta megnyitó beszédében.

Beszédet tartott Tóth Árpád 8. o. tanuló, s igen sikerült a Kúti Sándor verse. Németh Ágoston, Kis Jenő, Neumann Jakab és Szabó István arattak nagy tetszést felolvasásaikkal és szavalaikkal.

Róm. kath. főgymnásiumban.

A kegyes tanítórendi róm. kath. főgymnásium önképző köre a nagy naphoz méltó kegyelettel ünnepelte meg márczius 15-ikét. A hatalmas díszterem zsufolásig megtelt hallgató közönséggel s a hazafias érzelmű igazgatóságnak művészi ügyességgel összeállított műsora meghozta azt az eredményt, a mit óhajtott. Beleképzelte magát minden hallgató a multba s a rövid másfél óra alatt lelki szemeink előtt vonult el a

herosi alakokkal együtt dicső szabadságharczunk. A „Nemzeti dal” előadása nyolczvan tanulóból álló énekkar által magába véve felemelő volt s igen kitünő vezetésre valót. — Vidovich Ernő nemes tüzzel szavalt Ábrányi Emil „Márczius 15-ét” melyet Uj Sándor otthonosan, férfias erővel előadott Alkalmi beszédje követett. Majd kitünően adták elő Darvas György hegedűn Ericz Ernő zongorán Vieuxtemps H. Ballade et Polonaisét. Radó Antal „Talpra magyart” szépen szavaltta ezután Maigner Arthur, mely után a főgymnásium hatalmas énekkarának előadása következett kurucz nóták erőteljes bemutatásával. Várady Antal Petőfi Hortobágyon című melodramájának szavallati részét Posta Lajos igen ügyesen fogta fel s Liedermann Henrik felolvasása „A szabadságharcz költszetéről” szépen sikerült. Mostan a „Nemzeti imát” énekelte a főgymn. énekkar meghatóan s ezután Mózes András szavalt nagy tetszés mellett Lamperth Géza „Emlékezés 1848-ra” című költeményét, mire a szép ünnepély a főgymnázium zenekarának Erkel „Hunyadi indulójának” előadásával véget ért.

Leányiskolák ünnepe.

Az ev. ref. felső leányiskolában nagy közönség jelenlétében folyt le a hazafias ünnepély. Remek alkalmi beszédet mondott Szabó Irén, melylyel viharos tetszést aratott, Bészler Veron pedig gyönyörűen szavalt. Az énekkar hazafias dalokat adott elő.

Az általunk közölt program szerint ugyancsak szép iskolaünnepély volt a Svetits zárdában is. A szereplők valamennyije megérdemelné ugyan a dicséret felemlítést, ez uttal mégis csak Mándy Gizit emeljük ki, a ki valóban remekelt fellépésével. Az ünnepélyen jelen voltak: a zárda vezetősége dr. Wolafka Nándor püspökkel élén, az iskola-nővérek, nagy számban a szülők és tanügy-barátok.

Az Abeles-féle polgári leányiskola ünnepe is nagyon szép volt. A megnyitó beszédet Hammer Ilona tartotta s nagy tetszést aratott. Szép volt a Lakos Katicza felolvasása. Szépen szavalt Fülöp Emike és Varga Zsófia. Az intézet növendékeiből alakult énekkar pedig igen szépen énekelte.

Az ispotályi leányiskolában a márczius 15-iki nemzeti nagy ünnep sok szülő jelenlétében tartatott meg. Először a Hymnuszt énekeltek a növendékek. Márcziusi események. Magyar leányok párbeszéde a márczius 15-iki nemzeti ünnepen özvegy Személyi Kálmánétól. Előadták: Nagy Eszter, Gyurcsik Mária, Nagy Juliánna, Zsakai Juliánna VI. oszt. növendékek. Szavaltak: Ignácz Mária, Jobbágy Mária, Hagyak Irén, Sütő Erzsébet, Almási Erzsébet, Gáti Irén, Zöld Margit, Nagy Erzsébet, Szilágyi Róza, Kozák Zsuzsanna, Grosch Anna, Tóth Erzsike, Ungvári Juliánna, Bartha Mária, Székely Erzsébet, Juhász Róza, Erdődi Mária, Nagy Piroška, Czeróvszky Róza, Sipos Juliánna, Sörös Zsófia, Takács Margit, Borbély Lidia, Szabó Juliánna, Oláh Juliánna. A szavaltatok közben a növendékek énekeltek. Az ünnepélyt a Rákóczi-induló zárta be.

Az ünneplő Petőfi dalkör estélye.

Annak a nagy, hazafias, magasztos napnak, a mely magával ragadott minden igaz magyar szívet, nálunk Debreczenben méltó befejezését képezte a hazafias szellemű „Petőfi-dalkör” estélye. Magyariek remek megnyitója után a dalkör Huber „Győzelmi dalát” adta elő szép összetanultsággal. Aztán dr. Ferenczy Gyula tanár mondott hatalmas, gyújtó szónoklatot, kiemel-

Mandel és Társa

szég Piacz-u. 44. szám. Ajánlja a tisztelt közönség figyelmébe saját műhelyében készült, valamint a most érkezett tavaszi ujdonságait női, férfi és gyermek cipőkben, miért is ne kimélje senki a fáradságot, mert jelenlegi raktárunk a legtökéletesebb választékot nyújtja, a legolcsóbtól a legfinomabb kivitelig.

Mérték szerinti megrendelések a saját műhelyünkben készülnek!

vén a szabadság dicsői közül főként Petőfi alakját. A dalkör által előadott „Népdal fűzér” után *Baja* Mihály hittanhallgató adott elő néhány sikerült, kedves, népies zamatú verset, majd ismét a dalkört hallottuk a „Talpra magyar”-ral. A műsor után fényes köszöntőkkel fűszerezett társasvacsera, ez után pedig tánc volt a Magyar testvérek kedvelt zenekara közreműködésével. A jelen volt szép asszonyok és lányok nevét a következőkben sikerült összeállítanunk:

Asszonyok: Tóvizi Menyhértné, özv. Szabó Ferenczné, Rácz Gézáné, Nagy Józsefné, Nagy Lajosné, Bartos Lajosné, Nagy Jánosné, Iklódi Jánosné, Tóth Jánosné, Szalai Lászlóné, Erdei Jánosné, dr. Medgyaszay Dezsőné, Liptai Józsefné, Csathó Sándorné, Koroknay Lajosné, Csuka Sándorné, Takács Sándorné, Kovács Sándorné, Szathmári Károlyné, Szabó Andrásné, Kovács Istvánné, Szabó Andrásné, Volszki Józsefné, Váradi Józsefné, Marsalkó Mihályné, Ökrös Mihályné, Martiny Lajosné, Kovács Balászné, Liptai Ferenczné, Ormós Lajosné, Pap Lászlóné, Kovács Mihályné, Dézsi Sándorné, Munkácsi Józsefné, Komlóssy Arthurné, Heikal I. Edéné, Tóth Ferenczné, Jancsó Lajosné, Kovács Gáborné, Horváth Gyuláné, Besanzky Kálmánné, Ferenczy Gyuláné, Lőfkovics Arthurné, Bakk Jánosné, Dörre Ferenczné, Hamar Lászlóné, Lévai Ferenczné, Zih Kálmánné, özv. Prognor Adolfné, özv. Báthori Sándorné, Szilágyi Károlyné, özv. Kozma Józsefné, Magyar Imréné, Nagy Bálintné, Tordai Gáborné, Zong Jánosné, Szathmáry Györgyné, Sinay Sámuelné, Holes Jánosné, Szecsei Mihályné, dr. Varga Lajosné, Szabó Gyuláné, Szentjóni Lászlóné, Kertész Ferenczné, Buzsik Andrásné, Szabó Lajosné, Tatár Imréné.

Leányok: Komlóssy Rózsika, Barta Mariska, Szabó Ilonka, Tóth Juliska, Szabó Zsuzsika, Szabó Erzsike, Kovács nővérek, Horváth Rózsika, Kovács Irénke, Hasenauer Ágnes, Lengyel Ilona, Hrebenda Paula, Herczig Rózsa, Hézsér Margit, Fröhlig Róza, Pápai Margit, Fehér Margit, Zádori Juliska, Hunyadi Margit, Tikász Irén, Kun René, Kis Esztike, Karagay Irén, Kovács Mariska, Stark Lenke, Finta Esztike, Kovács Julia, Hamvai Erzsike, Schönberger Margit, Erdey Katicza, Oláh Jolánka, Dobó Vilma, Liptay Katinka, Korotnay Rózsika, Korotnay Piroska, Csató Gizike, Balla Esztike, Csuka Esztike, Varga Erzsike, Kovács Szeréna, Szabó Irénke, Szathmáry Margit, Zuhán Klárka, Varga Margit, Volszky Verna, Várady nővérek, Marschalkó Róza, Marchalkó Mariska, Ökrös Ilona, Ökrös Kornélia, Martiny Margit, Bundy Jolán, Kovács Rezső, Rácz Mariska, Ormós nővérek, Szilágyi Rózsika, Pantur Vilma, Horogszegi Szila, Tarbay Lóra, Domján Ilonka, Vas Ilus, Czegey Vass Róza, Tvanuska Anna, Kovácsi Berta, Szilágyi Ilonka, Flam Margit, Szenes Márta, Márkus Gizi, Dörre Ilonka, Lengyel Ida, Kosotán Milike, Kosotán Margit, Lengyel Gizike, László Gabi, Vatmann Ilona, Kádár Margit, Szentgyörgyi Aranka, Kovács Erzsike, Karácsony Gizella, Szabó Jolán, Adler Ella, Zih Etelka, Bagosi Katinka, Béltéki Ilma, Duhár Erzsika, Szurmó Mariska, Demeter Irmuska, Prognor Margitka, Batory Ilonka, Szilágyi Rózsika, Magyar Juliska, Nagy Rózsika, Zong Juliska, Tordai Irénke, Szathmáry Ilona, Szathmáry Irma, Szathmáry Erzsike, Sinay nővérek, Dóczy Ilonka, Dóczy Irénke, Szecsey nővérek, Szabó Rózsika, Szabó Ida, Szentjóni Jolánka, Kertész Ilonka, Buzsik Ilonka, Szabó Ilonka, Szabó Vilma, Szabó Berta, Urai Mariska, Sipos

Vilma, Salánki Rózsika, Szalay Margit, Széchényi Piroska, Papp Zsuzsika, Széchényi Gizella, Juhász Juliska, Dézsi Erzsike, Tatár Erzsike, Feigerle Irma, Munkácsi Mariska.

Az izraelita iskolában.

Kuti Zsigmond igazgató megnyitó beszédével kezdődött az ünnepség, melyen nagyszámú közönség vett részt. Felolvasást tartott Lippe József tanító. A növendékek szavaltak ezután nagy készültséggel és pedig; Kiss Ilona, Grünbaum Margit, Moskovics Margit, Braun Irén, Emerich Flóra, Lefkovic Margit, Goldstein László, Körner Henrik, Havasi Árpád, Popper Ferencz, Ungár István, Zoltán Endre, Hegedüs E. stb.

Kereskedelmi iskolában.

Hazafias lelkesedéssel ünnepelt a felsőkereskedelmi iskola ifjusága is. Grósz József megnyitója után a Talpra magyart szavalt Hegedüs Gyula. Eichorn Oszkár felolvasott, Czobor László „Egy gondolat bánt engemet” című Petőfi költeményt szavalt Bárdos Mariska ügyes zongora kíséretével. Fried Samu szavalt utána Szojka Gyula igazgató záró beszédében buzdította az ifjakat, akik a Szózatot énekeltek el.

Kereskedő ifjak ünnepe.

Fényes ünnepélyt rendezett este a Kereskedő ifjak társulata is a Kereskedelmi Akadémia disztermében. A kitűnően összeállított műsor a Magyar testvérek pompás nyitányával kezdődött, mely után dr. Ábrahám Dezső elnök tartalmas megnyitó beszédet mondott. Ezután a dalkör énekelte el igen szépen a Hymnuszt, melyet Spira Sándor nagy hatással előadott „Talpra magyar”-ja követett.

Az ünnepély legkiemelkedőbb száma a Szávay Gyula gyönyörű felolvasása volt, melynek Márczius 15. (allegorikus játék) a címe. Ezután meg Szentes Jenő játszott egy pár szép magyar dalt igazán művésziességgel és érzéssel. Befejezésül a dalkör elénekelte a Szózatot. Innen a szép számú közönség az Angol Királynő éttermébe ment át, ahol a társasvacserát reggelig tartó tánc követte.

Szent László dalegylet.

Ez a fiatal, de törekvő dalegylet is megünnepelte márczius 15-ét a vasuti állomás vendéglőjében. Az ünnepélyen szép számú közönség vett részt.

Bárdossy Gyula elnök megnyitó beszédét a magyar haza éltetésével zárta be, mire a dalegylet a Hymnuszt énekelte. Novák Márton mondott még hazafias beszédet. A társaság a késő éjjeli órákig együtt maradt.

Az „Egyetértés” dalkör ünnepe.

A debreczeni M. Á. V. műhely-telep munkásai mind a hazafiságot, mind az önművelést illetőleg előljárnak a kiváló és követendő példával a munkástársak előtt.

A márczius 15-diki hazafias ünnepen sem mulasztottak el hódolni a magyar nemzeti eszmények oltára előtt. Az ifjuság által rendezett délutáni felvonulásban és a város háza előtt lefolyt lelkes ünnepen a műhelytelep kitűnően begyakorlott nagy zenekara működött közre. Este pedig a Margit-fürdő disztermében, mely zsufozásig megtelt, karénekekkel, szinpadijelenettel, szavallattal egybekötött sikeres, hazafias előadása volt, ugyancsak a műhelytelep „Egyetértés” dalkörének. Igazi örömmel élvezték végig ezen előadást minden pontját, mert a mai ringyes-rongyos, hazai föld tagadó kozmopolita világban megnyugtató, felemelő a haza-

fiságnak, a hazaszeretnek olyan erős, romantlan, lelkes gárdáját ünnepelve együtt látni márczius 15-dikén... Azért nagy szeretettel, teljes elismeréssel írjuk e néhány sorainkat derék, hazafias munkástestvéreinkről, a kik szépen lelkesen adtak elő két szinpadijelenetet a Verő György „Haddak utja” és a Verő György „1000 év” című szinművéből. A műhely emberei lelkesen, hatásosan játszották meg ezen hazafias jeleneteket. De igazán remekelt a dalos-egylet is a „Talpra magyar” és a Lányi-féle „Kossuth nótá” előadásával. A közreműködők, mint Mácsay kiváló karmesterük méltán érdemelték ki a zugó tapsokat és éljeneket... Különösen kedves, érzelmes volt Menyhárt Rózsikának a hazafias szavallata is. Tompa Kálmántól szavallta el a „Márczius 15-ike” című alkalmi költeményt. A kisasszonyt, a ki a Verő-féle szinpadijelenetekben is hatásosan működött közre, remek virágbokrétaival tüntették ki. Majd a minden részletében sikerült hazafias ünnepély után a Kiss Gyula zenekarának tüzés zenéje mellett táncba kezdtek. A megjelent hölgyek névsorát (a táncz kivirradtig tartott) itt adjuk.

Asszonyok: Dumcsics Imréné, Kovács Réláné, Kun Sándorné, Bumbera Istvánné, Knöpfler Miksáné, Balogh Dezsőné, Kovács Józsefné, Kiss Ferenczné, Sulyok Jánosné, Bencze Istvánné, Nagy Ferenczné, Ács Józsefné, Matolcsi Istvánné, Polovits Gyuláné, Szemerédy Gyuláné, Fekete Lászlóné. Fabian Jánosné, Svób Jánosné, Hajdu Imréné, Bán Sándorné, Kecskés Jánosné, Fehér Gáborné, Makó Kálmánné, Eberhard Györgyné, Dávid Istvánné, Szabó Lajosné, Debreczeni Károlyné, Szabó Sándorné, Kereskényi Istvánné, Ujvári Gáborné, Ujvári Istvánné, Lackner Józsefné, Gáll Andrásné, Sráder Sándorné, Rogge Józsefné, Bartha Sándorné, Szabó Lajosné, Sárkány Sándorné, Balogh Istvánné, Balogh Miklósné, Markovics Kálmánné, Tóth Józsefné, özv. Gyurónyi Alajosné, Ari Károlyné, Lőrincz Józsefné, Veres Károlyné, Novák Gyuláné, Berintses Istvánné, Szabó Sándorné, Biró Gézáné, Gyurián Pálné, Költő Mártonné, Takács Istvánné, Ács Gáborné, Valoncs Józsefné, Klein Sándorné, Nagy Jánosné, Vosinczki Józsefné, Vider Károlyné, Székely Jánosné, Zoloneczki Bálintné, Nagy Ferenczné, Ammer Gyuláné, Sándor Károlyné, Nagy Bertalané, Váradi Károlyné, Kun Istvánné, Nagy Károlyné Györy Istvánné, Csapó Jánosné, özv. Szabó Sándorné, Kovács Jánosné, Czugány Miklósné, özv. Barna Jánosné, Szegedy Gyuláné, Trencsenyi Istvánné, Grun Lászlóné, Szende Józsefné, Horváth Sándorné, Gömörly Mihályné, özv. Mihájlovits Jánosné, Varga Jánosné, Gyuszín Pálné, Jeskó Mihályné, Pajtás Istvánné, Pajti Béláné, Gyulai Istvánné, Szabó Györgyné, Müller Mártonné, Fogarasy Józsefné, Rázsó Jánosné, Püspök Sándorné, Szabó Ferenczné, Budai Sándorné, özv. Váradi Lászlóné, Noprovicz Ferenczné, Lázár Gyuláné, Bartha Istvánné, Szikszai Aladárné, özv. Hajdu Zsigmondné, Fejérvári Józsefné, Veczkó Béláné, Takács Józsefné, Farkas Gyuláné, özv. Barna Istvánné, Katona Antalné stb.

Leányok: Szabó Irma, Fogarasy Irénke, Menyhárt Rózsika, Balogh Eszti, Sulyok Zsuzsika, Kovács Erzsike, Stenczinger Paula, Stenczinger Mariska, Orbán Rózsika, Pető Rózsika, Rét Etelka, Ács Mariska, Szemerédi Katicza, Szemerédi Mariska, Kovács Matilda, Kecskés Esztike, Fehér Mariska, Kis Esztike, Szabó Esztike, Ujvári Erzsike, Györi Ilon, Lakner Etelka, Grócz Matild, Gáll Mariska,

Női és férfi harisnyakötők nagy választékban
kapható NAGY ANDRÁS keztyű- és kötszer gyárában DEBRECZEN, Kistemplom-bazár.

Fehérvári Annuska, Ormós nővérek, Szabó Juliska, Sárkány Juliska, Sárkány Mariska, Balogh Rózsika, Tóth Etelka, Szittner Mariska, Nyilas Ilonka, Csőregi Tinike, Szücs Ilonka, Nagy Margitka, Brüll Margitka, Nagy Elizke, Erőss Zsuzsika, Berinstett Erzsébet, Szabó Róza, Méte Juliska, Ács nővérek, Balló Rózsika, Major Rózsika, Medgyesi Gizus, Németh Esztike, Arabecz Gizella, Szalontay Margit, Kun Rózsika, Balogh Esztike, Szabó Erzsike, Kovács Julliska, Barna Róza, Vaskó Irma, Trencsényi Erzsike, Gömöri Erzsike, Pajtás Regina, Sövényi Rózsika, Serhölgy Erzsike, Benedek Pius, Nagy Ilus, Gyulay Rózsika, Pap Erzsike, Bakler Erzsike, Fogarasi Erzsike, Püspök Feruska, Szabó nővérek, Varga Julianna, Kenéz Rózsika, Honniz Mária, Törő Julis, Langer Ilus, Katona Rózsika, Bartha Piroska, Barna Erzsike, Jakona Iuska, Katona Erzsike stb.

A „Kossuth Lajos” asztaltársaság ünnepe.

A „Kossuth Lajos” jótékony asztaltársaság a „Debreczen” sörcsarnokban rendezett hazafias ünnepet. Hazafias és kedélyes pontok töltötték ki az estét, a mely a jótékony célra is, szebbnél-szebb hölgyek határozó közreműködése mellett szép összeget hozott.

A kedves, családi jellegű ünnepnek a műsora két részre volt osztva. Az ünnepet a *Magyari testvérek* nyitányával kezdték meg, melyhez méltók voltak a következő számok is. *Króh Vilmos*, *Kalitzki Ernő*, *Gál Zoltán* szavaltak és *Kardos Samu* (nem az ügyvéd) bravurosán hegedült s míg *Kardos Samu* (ez már az ügyvéd volt!) bravuros és hazafias alkalmi beszédet tartott.

Színház után következett a műsor II. ik, nagyhatású része, a melyen a szintársulat több kiváló tagja szerepelt. A hatalmas organum *Csiky László* Jakab Ödöntől szavalt. *Szilágyi Aladár* mókás kuplékat énekelt, *Csernyi Béla* a „Magyarok Királya” költeményt szavaltta el és a bájos *K. Hegyi Lili* urhölgy hazafias és népdalokat énekelt érzéssel és zajos tetszés mellett.

A *Benczi Sándor* zenekarának muzsikája mellett a késő éjjeli órákig maradt együtt a társaság.

Az ázsiai világháború.

Az oroszok szorúlnak.

Pétevárról táviratozzák, hogy a posta és táviróhivatalnokok gyűjtést indítottak torpedók építésére. A gyűjtés eddig 25.000 rubelt eredményezett.

Haros orosz és koreai csapatok közt.

Szöulból jelentik: az orosz hadműveletek felette megnehezíti a Vicsu folyó áradása. A koreai rendes katonaság megtámadott egy orosz ezredet. Heves harcz fejlődött ki. *A koreaiak tulnyomó számban voltak, az orosz csapatot leverték s hétszáz embert elfogtak.*

Port-Arthurt feladták.

Tokióból jelentik, hogy az oroszok holnap kivonulnak Port-Arthurból.

Megozáfolt orosz hír.

Tokióból hivatalosan megozáfolják az Alexejev tengernagy jelentésében foglalt azt az adatot, hogy Port-Arthur negyedik ostroma

közben egy japán torpedóromboló megsemmisült és a Takazako cirválóhajó súlyosan megrongálódott. A japán torpedóromboló hibáját e hét folyamán kijavítják a nélkül, hogy a hajót száraz javítóhelybe kellene szállítani.

Az orosz hajók szöknek.

Az orosz hajóhad a port-arturi kikötő előtt áll utra készen, befűtött gépekkel. Az orosz hajóhad áttakar törni a japán hajóhad vonalán, még áldozatok árán is, hogy Wladivosztokba siessen és egyesüljön az ottani hajórajjal. Ez is mutatja, hogy az oroszok *Port-Arthurt feladják.*

Legutóbbi ütközet alkalmával (márczius 10.) két orosz torpedózúzó elmerült, három japán torpedóhajó pedig súlyosan megsérült, úgy hogy azonnal a javítóba kellett küldeni.

Port-Arthurból már költözködnek az oroszok és rövid idő múlva kiürítették az egész várost.

Hogy harozol a japán katona.

Bámulatos a japán katonák vitézsége. A legutóbbi tengeri ütközet alkalmával történt, hogy az egyik orosz hajó egészen a japán hajó mellé került. A japán hajóról az egyik japán katona átugrott az orosz hajóra, ahol dermedten bámultak a vakmerőre, aki egyenesen az orosz parancsnokra rohant és leszurta, azután két tisztet és két orosz katonát sebesített meg késével és a tengerbe ugrott. A parancsnok nélkül maradt orosz hajón oly nagy lett a fejvesztettség, hogy védekezni se tudtak, úgy hogy a japán hajók tíz perc alatt elsüllyesztették.

UJDONSÁGOK.

Ingyen küldjük meg mostantól lapunkat mindazoknak, akik április 1-től arra előfizetni óhajtanak. Egy óra 1 korona. Bejelentések levelezőlap útján, vagy a kihordónók által eszközölhetők.

— **Bőjti istentisztelet.** Az ágost. hitv. evang. templomban szerdán d. u. 3 órakor bőjti istentisztelet lesz.

— **Fősorozás.** A katonakötelesek számára a behívó jegyeket már szétküldte a katonai ügyosztály. A debreczeni állításkötelesek sorozása a következő sorrendben fog történni: márczius hó 21-én az 1882. évi születésű állításkötelesek az I. korosztály 1—200 sorszámig, márczius hó 22-én a 201 sorszámú állításkötelesek 1—80 sorszámig; márczius hó 23-án az 1881. évi születésű állításkötelesek II. korosztály 80 sorszámú végig; márczius hó 24-én az 1880. évi születésű állításkötelesek III. korosztály egészen; márczius hó 26-án sz elmaradt állításkötelesek, a törődöttséggel jelentkezett népfelkelők és azon idegen illetőségű állításkötelesek, kiknek itteni állítatása engedélyezve van. Elszámolás és aláírás, sorozási hely „Pavillon” gyalogsági laktanya VI. számú terme.

— **Királyunk hadsegéde Debreczenben.** Nevezetes „vendége” érkezett Debreczennek, helyesebben mondva a debreczeni cs. és kir. kaszárnyavilágnak. Gróf Paar Ede lovassági főfelügyelő, tábornagy a kedd esti gyorsvonattal Debreczenbe érkezett, hogy az itteni brigádkolát megvizsgálja. A tábornagy a „Bikába” szállott meg.

— **Kegyelem az elítélt bakák-nak.** A debreczeni 39. gyalogezred humánus gondolkodású parancsnoka, Vogel Pál már 7 elítélt katonának kegyelmezett meg. A börtönben még csak kettő synylődik: Kis Sándor és Biró Sándor, akik 8—8 hónapi börtönre ítéltettek. Hír szerint husvára ők is megszabadulnak. A debreczeni megkegyelmezés az első azok között, amelyeknek ezután szintén el kell következniök. Ki kell szabadulniok azoknak a magyar véreinknek is, akiket Szegeden, Sopronban, Brassóban, Bilekben, Trebinyében börtönzött be magyar érzésük el nem titkolása miatt az osztrák auditor. Fegyelmet szakíthatott talán felzúdult indulatuk, de a magyar szívükből fakadt az az indulat.

— **Bakonyi Samu itthon.** Dr. Bakonyi Samu, a debreczeni II-ik választókerület szeretett jeles országgyűlési képviselője márczius 15-ikét Debreczenben ünnepelte. Egyedül a márcziusi nagy nap ünneplésére jött most haza a debreczeni hazafias polgárok körébe és a napközben lefolyt az ifjuság által rendezett ünnepeken részt is vett.

— **Az „Emke” szervezkedése.** Az országos magyar kereskedők egylete megkezdette országszerte szervezkedését, így vasarnap Budapestről 14-én, 4 országgyűlési képviselő és 10 budapesti legelőkelőbb nagykereskedő rándult le Nyiregyházára, hogy ott is megalakítsák a fiók-egyletet. A fővárosi kiküldöttekhez Debreczenből csatlakoztak: Kontsek Géza, Dávid Jakab, Deutsch Sámuel, Fischer Dezső, Kertész Sándor, Róth Antal, Trigarsky Emil és Tóth Kálmán kereskedők. Az „Omke” hazafias ezéja, hogy a magyar érdekeket a külföldi kereskedőkkel szemben megvédjék. Az országos egyesület élén Brázay Kálmán és Sandor Pál állanak. A küldöttséget Nyiregyházán az összes kereskedők, a városi tanács és a város számos előkelősége várta. Mindannyian a város vendégei voltak és délelőtt meg is alakították a szövetség fiókját.

— **Az iparosok és a piac.** A tanács tudvalevőleg a piaci beosztásra vonatkozólag elfogadta az ipartestület javaslatát. Ha azonban az iparosok egymás közt megegyezni nem tudnak, akkor a szabályrendelet 5. szakasza lép életbe és akkor az iparosok a tanács által kijelölt helyeket lesznek kénytelenek elfoglalni.

— **Karczag Vilmos gyásza.** Az egész városban ismerték *Kramer Józsefet*, *Karczag Vilmos* író társunk édes atyját. Az öreg ur hétfőn meghalt. Temetése ma szerdán délután 2 órakor lesz a Hatvan-utca 55. sz. a. házból nagy részvét mellett. Az éjjel érkezett meg Bécsből az elhunyt fia, *Karczag Vilmos* az édes atya temetésére.

— **Esküvő.** Két ifju szív kötött örök frigyét tegnap, özv. Medgyaszai Sándorné fia Medgyaszai Sándor, egyik legjobb híri debreczeni hentesüzlet tulajdonosa kedden lépett házasságra Láng József budapesti tekintélyes hentesmester kedves leányával Irával.

— **„Függetlenségi kör”** a debreczeni gazdálkodó polgárság ezen hazafias és népszerű olvasóegylete, mely a derék B. Nagy János bátyánk mintaszerű elnökösködésével virágzik és évről évre fejlődik, vasárnap délután tartotta tisztújító közgyűlését. Elnökké újból B. Nagy Jánost választották egyhangulag nagy lelkesedéssel. Ugyancsak

Legszebb és legolcsóbb Neumann Testvéreknél
kaphatók
férfi- és fiu kalapok ——— **TISZA PALOTA.** ———

egyhangulag választották meg a kör többi tisztviselőit is, így: alelnök: O. Végh János, körgazda Tóth Gergely, titkár Tassy Miklós, jegyző Kalmár Ignác és Komlóssy Imre, ügyész dr. Király Péter, pénztárnok Kiss András, könyvtárnok Szendi Imre, dr. Kocsár Gábor érdemeit, ki 16 éven át nagy buzgalommal, lelkesedéssel viselte a titkári hivatal, jegyzőkönyvbe iktatják és tiszteletbeli titkárrá választották. A választmány következőleg alakult meg: Alföldy Gábor, dr. Bakonyi Samu, id. Bányai István, ifj. Bányai István, Csobán József, Dávid Mihály, Erdélyi Ferencz, id. Faragó András, Fésűs Lajos, Harangi Sándor, Herczegh János, Jenői Miklós, Kecskés István, Kiss Albert, Kis Bálint, dr. Kocsár Gábor, Kovács Lajos, Kurucz Miklós, V. Nagy Gusztáv, Öry Mihály, Pálfi Ferencz, Pető István, Pető Lajos Pongó Lajos, Salánki Ferencz, Somogyi Pál, dr. Sz. Szabó József, Zöld János. Póttagok, Bihari István, Kallai András, Kerégyártó József, ifj. Kertész János, S. Kovács Ferencz T. Kovács Ferencz, Pethő Ferencz, Pethő György, Piros József, Polgár Márton, Tóth Lajos, Varkoly József. Számvizsgálók lettek dr. Abraham Dezső, dr. Varga Lajos és Nagy Lajos.

— **Halálozás.** Ma, szerdán délután 3 órakor temetik polgár *Gulyás Mihályt* Vigkedvü Mihály-utca 10. sz. a. házból. Az elhunytat kiterjedt rokonság gyászolja.

— **Tiltott megrendelés-gyűjtés.** A fővárosi kereskedők sehogy sem tudnak beletörödni abba, hogy vidéken nem gyűjthetnek megrendeléseket s éppen ezért furfangos módját eszelték ki annak, hogy kell a törvényt kijátszani. A háziipari cikkek ugyanis kivételnek a törvény alól. Ezért a törvényt kijátszani akaró fővárosi cégek a budapesti előljárási hivatalos bizonyítványt állítatnak ki a megrendeléseket gyűjtő alkalmazottjaik számára, hogy házi ipari cikkeket árulnak. E révén természetesen a visszaélések egész seregét üzik. A törvény ezen kijátszásáról értesült a debreczeni rendőrség is, miután azonban a közönségnek nincs tudomása ezen visszaélésekről, ez uton is főlhívjuk olvasóink figyelmét reá.

— **Temetés.** Kedden délután 4 órakor temették nagy részvét mellett özv. Jeney Szabó Sándorné urnót. A gyászoló család a koporsót a vasuti állomásra vitte, ahonnan Szathmárra szállították, ahol ma délelőtt fogják elhelyezni a családi sírboltban.

— **Nem hívtak orvost.** A kis Szondi Imre 6 éves fiucska szülei nagyon szegény emberek és hogy a kis fiu ágynak esett, nem hívtak a szegény beteghez orvost, aki orvosi segély nélkül meghalt. A rendőrség a szülők ellen megindította az eljárást és meg is fogják őket büntetni, mert hát a törvény előírja, hogy a beteghez orvost kell hívni, gyógyszerrel el kell látni, de hogy miből? — arról már nincs a törvényben szó.

x **A ki kertjét szereti,** szép virágokat és kitűnő konyhakerti terményeket akar, az fedezze magszükségletét Mauthner Ödön cs. és kir. udvari magkereskedésében Budapesten, Rottenbiller-utca 33. A czég idei árjegyzékét, mely 226 oldalra terjed, kívánatra mindenkinek ingyen küldi. Ezen árjegyzék az általánosan ismert, világhírű,

kitűnő magvakon kívül, még a különösen érdekes és meglepő konyhakerti- és virágujdonosságoknak egész sorozatát is tartalmazza.

x **Mentzé nél van mindenféle** a mi szép, jó s ami kéne.

TÁVIRATOK.

Nagy tüntetés Budapesten.

Nagy tüntetések színhelye volt márcz. 15-én a főváros. A diákság a Petőfi-szobortól a Pilvax-kávéház felé tartott, de a rendőrség gyűlést ott nem engedett tartani. Erre az ifjuság a Kossuth Lajos-utca felé tartott, ahol a tömeg 15.000 főre szaporodott. Az ifjuság Kossuth-nótája tulharsogta a munkások marseilljét. A kerepesi uton a csöcselék az arra haladó kocszos kocsit kiűritette, azon házak ablakait bezúrták, amelyekben nem volt zászló. Az Erzsébet-köruton már kitört a rombolási düh és Hegyi Aranka és Blaháné ablakait, a Jost-írógép és Newyork-kávéház tükörtábláit is beverték. A csöcselék a lovas rendőrök verték szét.

Sikkasztó lelkész.

Balent Fedor nagy-pritosdi evangélikus lelkész, (Nyitra megye) kit a kuria sikkasztás miatt több havi fogházra ítélte és kinek most kellett volna büntetését Nyitrán megkezdenie, a héten nyomtalanul eltűnt. Már vasárnap rövidebbre szabta az istentiszteletét és mire a hívők nagy része a templomba ért, már vége volt az istentiszteletnek és a szokatlanul rövid prédikációknak. E héten házi butorzatát eladta és nyomtalanul eltűnt. Valószínűleg Amerika felé vette útját.

Vidor Pálé a népszínház.

Késő estig tárgyalt a népszínházi bizottság Porzsolt Kálmánnal, a hitelezőivel és a vége az lett, hogy további halasztást nem ad, hanem Vidor Pálnak adta a színházat, ahová Kury Klára is visszaszerződik.

Az öngyilkos tábornok.

Wiesbadenben Alten porosz tábornok agyonlőtte magát. A tábornok a porosz hadsereg egyik kiváló katonája volt.

Katonai öngyilkosság.

Nagyszombatból táviratozzák, hogy az oltani rokkantak háza harmadik emeletéről leugrott egy utószolgálatra berendelt trencsénmegyei tartalékos katona és tagjait annyira összetörte, hogy másnap meghalt. Tettét azért követte el, mivel be kellett vonulnia és *négy gyermekével magára hagyta, kik távozásá miatt nagy nyomorban maradtak.*

Sztrájkoló munkások.

Beszterczéről táviratozzák, hogy az ottani Watocek-féle hajlitott székgyár 200 munkása beszüntette a munkát, mivel annak tulajdonosa különféle czim alatt levonásokat rendelt el a munkások béréből.

Az orvvadász halála.

Liszkovszky József nagy szőlősi lakos a csornoki erdőben özlesré ment de az uradalmi fővadász elfogta. Liszkovszky a fővadászra vette magát és

elakarta annak fegyverét venni. A fegyver dulakodás közben elsült és az orvvadászt halálosan találta, aki a földre bukott. Az orvvadász néhány óra mulva meghalt.

Színház.

Aranylakodalom. Márczius tizenötödikének forró hangulata ömlött el a zsufozásig tölt nézőtérén. Az egész színház telve volt ünnepi áhítatos érzéssel, a negyvennyolczas idők szent hagyományának imádatával. A színészeket is láthatólag föllekesítette a publikum forró hangulata. Jeszenszky-né, Klenovics, Sebestyén odaadással játszottak. Faragó (Krausz bácsi) és Iványi (Mikulás) pedig ebben a két hálás szép szerepben remekeltek. A felvonás közben a cigányzenekar több ízben elhuzta a Himnusz, melyet a közönség áhítattal, állva hallgatott végig.

Hírek a színházról. Szerdán kerül színre Straus József 3 felvonásos operettje a „Tavaszi.” A főbb szerepeket ismét Felhő Rózsi, Ráthonyi Tilla, Krémerné Lili, Püspöky Rózsi, Mezei Andor, Iványi Antal, Krémer Jenő és Faragó Ödön játsszák. — Pénteken kerül színre a „Bob herceg” huszonötödösör, általános béreltszűnetben, melyre a jegyek előreválthatók. Vasárnap lesz premierje Dankó Pista 3 felvonásos népszínművének a „Czányigélet”-nek. A népszínmű főbb szerepeit Jeszenszky-né Irén, Krémerné Lili, Ebergényiné Amália, Krémer Jenő, Mezei Andor, Iványi Antal, Pataki Béla, Sebestyén Géza és Faragó Ödön játsszák.

Törvénykezés.

Az esküdtek nem ünnepelhetek.

A debreczeni esküdthíroság a nemzet üjjászületésének magasztos ünnepén, márczius 15-én tárgyalást tartott, még pedig annyira jelentéktelen ügyben, hogy igazán nevetséges volna oly fontosságot tulajdonítani neki, amely miatt hazafias polgárokat vissza kellett tartani a nemzeti ünnepben való részvételtől. Debreczen város közönségének ünnepe márczius 15-ike, tehát erre tekintettel kell lenni a város területén működő állami hivataloknak, így a bíróságoknak is. A legtöbb állami hivatal szünetet tartott e napon, csak a törvényszék nem, amely főtárgyalást tartott és így az esküdtek, valamenyien hazafias debreczeni polgárok, nem ünnepelhetek. Nem akarjuk e tapintatlanságot másnak, csak a véletlennek betudni. Az esküdtszéki tárgyalás már 14-én kezdődött és 15-én csak folytatódott; azonban méltán várható, hogy az ilyen véletlenség a jövőben nem fog előfordulni.

Főmentés. Magyar Imre 40 éves hajduszoboszlói napszámos azzal vádolta Sain Gyula, Varju Lajos és Szabó Mihály hajduszováthi legényeket, hogy a múlt év október 25 és 26. közt éjjelen rátámadtak, földhöz verték, a pipáját és pár korona készpénzét elrabolták. Ezért *rablással* vádoltan kerültek hétfőn a debreczeni esküdtszék elé, amely a következő tagokból állott: Tóth János, Tömösváry Mihály, Ernst Ede, Pálfi Gábor, Katona József, Kállay Imre, Sverla Gyula, Nyalka István, Blattner Gyula, Faragó János, Csanak János

A tudomány-egyetem klinikája gyógyczélokra elfogadta és használja
A Kolozsvári (Heinrich J.) Ásvány- és Gyógyszappangyár B. T.
gyártmányait

Kiváló gyártmányaik Kénszappan, Kénkátrány-, Kátrány-, Borax, Benzoe-, Chreolin-, Lanolin-, Iohtiol-, Fehérkátrány, Kénes fehérkátrány-, Epe, Salicyl-, Neutral-gyermekszappan a bőr mindennemű rendellenességei ellen a legnagyobb sikerrel használhatók az egyedül tényleg **desinficiáló** és egyuttal a **legideálisabb toillette-szappan**.

Különlegességünk a Szent László szappan a szab. Ásvány-, Hygiea-, Irodaszappanoknak, melynek festéket, zsirt, elajat, vagy bármennemű foltot hideg vízben is azonnal eltávolíttatnak a kézzől.

Egyedül gyártói Kapható minden gyógyszerárban és még minden jobb fűszerüzletben és illatozer üzletben.

Apró hirdetések.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűből szedett minden szó 4 fillér.

Kaiser Salamon megnagyobbított részlet-áruházában a tavaszi áruk megérkeztek s úgy részletre, mint készpénzfizetés mellett a legolcsóbban beszerezhetők. Nagy raktár tükör és képekben. Hatvan-utca 2. szám

A hatvan-utcai kert II. járásban a csöszház mellett jól gondozott két nyilas szőlő két szobás lakással jutányosan eladó. — Értekezhetni **Csapó-utca 81. szám** alatt.

Kitűnő faj boraimat ajánlom a tavasz beálltával t. vevőimnek, u. m. 1 liter Magyaradi 40 kr., 1 liter Aradvidéki 32 kr. Bán Kálmán, Egyháztér.

Új elsőrangú írógépek üzletfelosztás folytán jutányosan kaphatók. — Tudakozódásokat „Nagyon jutányos” jellegével e lapra hivatkozással Mosse Rudolphhoz, Budapest, Ferenciek-tere 3. intézendők.

Részlet fizetésre legjutányosabban beszerezhetők vászon és damasztárak, garnitúrák, ruhakelmék, szőnyegek, férfi öltönyök és felöltők, női kabátok és gallérok nagy választékban Weisz Samu üzletében **Csapó-utca 2. sz.**

Borezet, kitűnő, házilag készült eladó. Czim: Hatvan-utca 9. a házmesternél.

Küldöncznek egy ügyes, megbízható 12—14 éves fiu irodába azonnal felvétetik. Czim a kiadóhivatalban.

A Simon-féle teljesen ártalmatlan **bőrszépítő, szeplő, májfolt eltávolító**

SPERMACET CRÉM

és a nappalra alkalmas azonnal szépítő **SPERMACET TEJ.**

Kapható:

Allamilag ólomzárolt luczerna- és lóheremag, eredeti északnémetországi takarmány répa-magvak valamint vetemény- és virág-magvak legjobb minőségben és napi áron kapható

DEUTSCH ALBERT és FIA

magkereskedésében, **Hatvan-utca 9-dik szám.**

Előnyös olcsó szabott árak mellett beszerezhető: első rendű **Rumburgi, Hollandi, Creás és czérna fonal vásznak, Schroll-féle chiffonok, csikós jegyű havasi vásznak, Damaszt asztalneműk, törülközők, minden fajta vászon zsebkendők és rövidárak, ágy- és asztal terítők, derék aljtokok saját készítettű paplanok, matraczok, továbbá elvállalom mindennemű férfi-, női-, gyermek fehérneműk gyors és pontos elkészítését minta vagy mérték után.**

Teljes tisztelettel

Nádudvary Lajos

Vágó Andor-féle üzlet

Piacz-utca 28. sz.

a nagy tözsde mellett.

A fent jelzett vászonneműimet előnyös bevásárlásaim folytán, tekintettel a nagy ár emelkedésre, még a régi árak mellett szolgálok igen tiszteit vevőimnek.

SZŐLŐLUGAST

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld és homoktalajon.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár mind kuszó természetű) mert nagyobb része ha megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven oltatják házukat az egész szőlőérés idején a legkitűnőbb muskátály és más édes szőlőkkel. A szőlő hazánkban mindentűt megtermes s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legcsekélyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekesebb díszé, anélkül, hogy legkevésbé helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a legháladátsabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó, színes fénynyomatu katalogus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki czímét egy levelezőlapon tudatja.

Czim:

Érmelléki első szőlőoltványtelep Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid,

Meghívás.

A debreczeni Pinczér-Egylet Betegsegélyző-Pénztára

1904. évi márczius hó 29-én, kedden éjjel 2 órakor tartja

a „Frohner” szálloda éttermében

évi rendes közgyűlését.

melyre a közgyűlési kiküldötteket, általában a pinczér-egyleti betegsegélyző-pénztár tagjait, továbbá az érdeklődőket ez uton is tisztelettel meghívja.

Debreczen, 1904. márczius hó 8-an.

Az igazgatóság.

TÁRGYSOROZAT:

1. A közgyűlési jegyzőkönyvet hitelesítő 3 tag választása.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése.
3. Az 1903. évről szóló pénztári kimutatás és mérleg számla előterjesztése.
4. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság felmentése iránti határozathozatal.
5. 3 közgyűlési kiküldött, 2 igazgatósági póttag, 3 felügyelő-bizottsági tag választása.
6. Esetleges indítványok, melyek a közgyűlést megelőzőleg 48 órával írásban bejelentetnek.

1 pohár
kőbányai

Vendéglő átvétel.

Sör
8 krajczár.

Van szerencsém Debreczen város n. é. közönségének becses tudomására juttatni, hogy

a Péter Pál-féle s utóbb Lendvay Kálmán által birt s

a „Kis pipához” czimzett vendéglőt

márczius 16-án átvettem s főtörökvésem lesz, hogy **kitűnő magyar konyhával, jeles tisztán kezelt homoki fajborokkal, olcsó árak és pontos kiszolgálással** érdemeljem ki a n. é. közönség pártfogását.

Tisztelettel

BEKE ALADÁR,

vendéglős.